

Necròpolis de Sant Martí Xic

Les Masies de Voltregà

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sant Martí Xic, El Pou. 08508 Les Masies de Voltregà.

Coordenades:

Latitud: 42.01074
Longitud: 2.20623
UTM Est (X): 434273
UTM Nord (Y): 4651273

Classificació

Número de fitxa 08117-73
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle XI-XV
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Desapareguda
Protecció Legal
Observacions protecció: Annex II de la Revisió de les NNSS (15-11-2000)
Número inventari sí, CC AA
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 011A00004
Fitxes associades:
[Sant Martí Xic](#)
Autoria de la fitxa Natalia Salazar -ArqueoCat SL-
Data de registre de la fitxa: dl., 20/03/2006 - 01:00

Descripció

De 1984 a 1986 el Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat efectuà obres de restauració que motivaren l'excavació arqueològica de la necròpolis medieval associada a Sant Martí. Eren tombes rupestres antropomorfes, és a dir, retallades a la roca natural marcant la silueta humana. També es documentaren enterraments amb lloses (en total es van documentar nou individus). Van ser datades entre els segles XI i XV. Avui dia un monòlit de pedra amb la inscripció "Necròpolis segle XI" marca el lloc on es van trobar les tombes, tot i que actualment no s'aprecia cap testimoni al terreny.

Història

Fou des dels seus inicis una capella i després tingué funcions parroquials i depengué dels senyors del castell, fins que passà a domini episcopal. Es conegué primerament com a Sant Martí de Voltregà o Sant Martí del Castell, fins que la creença popular de la seva petitesa li donà el nom de Sant Martí Xic. El castell de Voltregà apareix documentat a partir de l'any 902, però les primeres notícies sobre l'església es remunten a l'any 1097. A partir del 1110 hi ha constància del seu funcionament com a parròquia. Al mateix temps comencen a documentar-se abundoses deixes de terres i diners, en les quals destaquen les dels senyors del castell, patrons de l'església. Els Cabrera, de la línia dels castlans del castell, continuaren fent importants donacions a l'església de Sant Martí. La funció parroquial perdurà fins mitjans segle XV. Mentrestant els bisbes de Vic havien esdevingut patrons de l'església pel fet d'haver comprat el 1370 el castell de Voltregà al vescomte de Cabrera. Els bisbes hi van tenir un sacerdot beneficiat que tenia cura de l'església; els habitants de tres masos tenien el dret d'enterrar-se en el cementiri de l'església. Al mateix segle XV li fou llevada la parroquialitat, atès que la majoria dels habitants de l'indret deixaven la muntanya i anaven a viure a la plana, cosa que motivà el creixement de Sant Hipòlit. A partir de 1656 Sant Martí es fusionà totalment amb la parròquia de Sant Hipòlit de Voltregà.

Bibliografia

Sense autor (1991): "Sant Martí Xic". Carta Arqueològica Osona: Masies de Voltregà. Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. [Consulta: 1 març 2006]]. CABALLÉ, Antoni; MARTÍ, Jordi; LALUEZA, Carles (1990). "La necròpolis medieval de Sant Martí Xic (Masies de Voltregà, Osona)", dins AUSA XIV, Ed. Patronat d'Estudis Osonencs, pp. 89-108.

